

Vladimir Habjan

pa je padlo mimo markirane poti. Gamsi so običajno samotarji in ne marajo družbe, še posebej ne človeške. Počutil sem se odlično, zato sem bil razmeroma hiter. Na Ledinskem vrhu sem stal že pred peto uro, ravno v času, ko se je začelo barvati obzorje na vzhodu. Zaradi hude vročine v preteklih dneh so bile doline "zapacane" s smogom, više pa je bilo zares lepo. Vsa nebeška dogajanja sem pridno shranjeval v spominsko kartico v fotoaparatu, pri čemer mi je bilo v veliko pomoč fotografsko stojalo. Severna ostenja se sicer niso tako rdeče obarvala, kot sem pričakoval, toda še vedno dovolj za take fotografije, kot sem jih želel.

Marsikdo bi po jutranji pravljici veselo odšel v dolino, toda moj namen ni bil tak. Severna ostenja sem želel dobiti čim bolj v soncu, zato je bilo treba še malce počakati. Najprej sem sklenil vztrajati do sedme ure, toda kar hitro sem ugotovil, da optimalnih pogojev do takrat še ne bo. Naslednjo uro sem se kratkočasil s fotografiranjem rožic, ki jih ni manjkalo. Prevladovali so veliki encijani, nato klinčki in zdravilen ranjak, precej manj je bilo malih encijanov, da ne pozabim omeniti še drugega planinskega cvetja, ki pa ga žal ne poznam.

Ker tudi ob osmi uri še ni bilo pogojev za fotografiranje, sem se odločil, da bom vrh zapustil, ko bo celotno severno ostenje kar najbolj osvetljeno. Vedel sem, da bom imel med vračanjem nekaj težav zaradi vročine, toda takrat si s tem nisem preveč belil glave. Najprej sem se usedel na travno poličko le nekaj metrov stran od vrha. Zaradi "svetle" noči sem skoraj zaspal, kar bi lahko bilo usodno zame; glava bi mi padla na prsi, izgubil bi lahko ravnotežje in se odkotalil po hribu navzdol ... Da sem se zamotil, sem pregledal celo vpisno knjigo in na zadnjo platnico narisal podobo ostenja, ki sem ga fotografiral. A mi je kmalu postalo jasno, da nisem ravno nadarjen risar ...

Okoli desete ure mi je nekaj časa delal družbo planinec iz Slovenske Bistrice, ki je bil pred tem že na Koroški Rinki, a ni ostal dolgo, saj ga je pot vabila naprej, jaz pa sem moral izkoristiti dobre pogoje za fotografiranje severnih ostenj. Napravil sem res veliko posnetkov in upal, da bo vsaj eden izpolnil moja pričakovanja. Postajalo je vedno bolj vroče, zato sem se po več kot petih urah čakanja na dober posnetek poslovil od prijaznega Ledinskega vrha. Najbrž se podobno počutijo lovci, ko v prežah čakajo na divjad.

Niže sem se spuščal, večja je bila toplotna obremenitev, še dobro, da sem si prihranil nekaj vode, da sem si močil ustnice. Med sestopom sem srečal samo dva mlada Francoza, ki sta bila namenjena na Mrzlo goro. Pri avtu so me čakale sveže zaloge vode, ki so izginjale v mojem žejnem grlu. Vožnja domov je bila nekoliko naporna zaradi vročine, toda z mislijo, da me doma čaka mrzlo pivo, sem to malenkost zlahka prezrl.

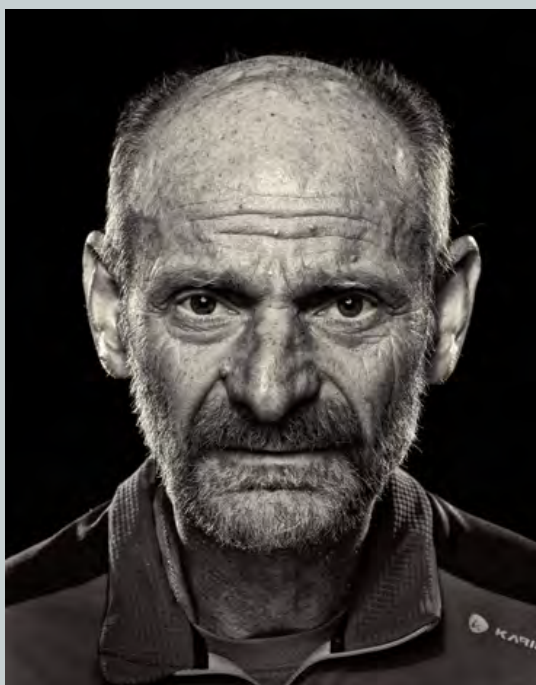
In ugotovitev dneva? Kaže, da je zelo malo ljudi, ki bi šli v hribe sredi noči, še manj pa je takih, ki bi v vročini toliko časa vztrajali na vrhu hriba zgolj zaradi fotografije. ●

Fotografija mi pomeni vse

Pogovor s Francijem Horvatom

Včasih imaš občutek, da nekoga dobro poznaš, saj si z njim v pogostih stikih. Ko pa se vprašaš, koliko veš o njem, si pravzaprav presenečen, ker ni prav veliko povedati. O tem sem razmišljal, ko sem se pripravljval na pogovor z našim stalnim sodelavcem Francijem Horvatom, ki nas oskrbuje s prispevki ter fotografijami.

Franci Horvat je mož mnogih obrazov in dejavnosti. Publicist in fotograf pa tudi alpinist z dolgoletnim stažem, svetovni popotnik in predavatelj. Kot je povedal, je plezal z mnogimi vrhunskimi alpinisti, seveda prejšnje generacije, saj je Franci letnik 1956. Vseh vzponov je v nekaj desetletjih nanizal več kot 600, od tega kar 51 prvenstvenih. Zadnji na seznamu je smer Timšel v Mrzli gori iz leta 2018; preseneča težavnost

Franci Horvat
Foto: Tomo
Jeseničnik

smeri – VII/IV–V, 160 m. Pri teh letih? Čestitke! Od leta 1985 je bil na vrsti odprav od Alp, Turčije, Kenije in Tanzanije, Peruja, Bolivije do Himalaje. Prepotoval je mnoge dežele, od Avstralije, ZDA, Mehike, Šrilanke,

Ekvadorja (Galapagos), Kube, Egipta, Tunizije, Tajske, Filipinov do mnogih evropskih držav. Do leta 2016 je imel status samostojnega kulturnega delavca na področju fotografije, istega leta se je tudi upokojil.

Kaj v življenju najraje počnete?

To, kar počnem zdaj: fotografiram, pišem, predavam in potujem.

Kakšna je vaša povezava z gorami?

Izjemna! Že v mladosti sem rad zahajal v gore, zadnja leta pa so moji nočni pohodi na vrhove, kjer čakam sončne vzhode, nekaj posebnega. Ves balast, ki se mi nabere med letom, na ta način predelam oziroma se očistim plevla. Res pa je, da se kar hitro nabere nov balast in je treba postopek ponoviti.

Vaš najljubši kotic oz. najljubša dejavnost v gorah?

Do pred kratkim je bilo plezanje v Frenkovih ploščah (platah) v Mrzli gori, sedaj pa prehaja v fotografiranje. Izjemno zanimivo območje so Zabrožnica, Matkova kopa, Mirtovički potok na robu Bele krajine.

Vaš moto v življenju?

Kar delaš, delaj pošteno. Najprej moraš biti pošten do sebe, šele nato si lahko do drugih. Še vedno mi je najbližja Nejčeva misel: "Bolje je biti en dan kot lev kot vse življenje kot ovca."

Kako ste začeli sodelovati s Planinskim vestnikom?

Če sem popolnoma odkrit, ne vem točno, katerega leta, vem pa, da sem napisal prispevek o Matterhornu, ki je bil nato nekaj časa pri uredniku. Po prihodu

iz Peruja leta 1991 sem na vsake toliko poslal kakšno fotografijo in napisal članek.

Zakaj sodelujete s PV?

Revija je dobra, z zanimivimi prispevki in večinoma odličnimi fotografijami. Sodelovanje s *Planinskim vestnikom* me radosti in obenem bogati.

Kako in kje ste začeli plezati? Kaj vas je gnalo v stene?

Zanimivo je bilo, da me je razrednik osmega razreda navdušil za plezanje. Pri Mozirski koči je bila skala, na kateri smo se malce preizkušali. Nato so prišla na vrsto brezpotja Kamniško-Savinjskih Alp, kjer je bilo pogosto treba vsaj malo poplezati, kar me je izjemno veselilo, počutil sem se nebeško. Vse bolj sem spoznaval, da bo vsaj za nekaj časa plezanje moj prvi šport. Leta 1976 sem se vpisal v alpinistično šolo Alpinističnega odseka Celje. Moj prvi vzpon je bil Južni raz Ojstrice 27. marca 1976.

Plezali ste z mnogimi vrhunskimi alpinisti. S katerimi ste se najbolje ujeli?

Če naštejemo le vrhunske alpiniste, sta to Franček Knez in Jože Zupan. Če pa izberem med vsemi alpinisti, s katerimi sem plezal, bi izbral Bineta Javernika.

Imate v spominu kak poseben vzpon? Brali smo o težavnem vzponu v Ledenki ...

Poleg Ledenke bi omenil še vzpon v smer Timšel leta 2018 (objavljeno v PV 10/2018) ter vzpon na Artensonraju v Peruju. Med zelo zanimive sodita oba vzpona na Matterhorn, eden po grebenu Hörnli, drugi pa prečenje z italijanske na švicarsko stran.

Raduha

Foto: Franci Horvat

Kaj štejete za svoj največji uspeh, kje ste se najbolje počutili: v Himalaji, južni Ameriki, v Alpah? V kakšnih stenah oz. razmerah?

Za največji uspeh štejem zagotovo Ledenko, če pa moram izbirati celine, je to Južna Amerika, kajti tam nekako čutim korenine. Najprej so mi zelo blizu njihovi Indijanci, nato prekrasne gore. O Cordilleri Blanci in njenih vrhovih sem sanjal zelo dolgo. Najprej sem rad plezal v kopni skali, z odpravami se je to malce spremenilo. Zadnje čase pa zelo rad zahajam v zaledenele slapove.

Kaj je danes v največji meri Franc Horvat: alpinist, popotnik, publicist ali fotograf? In kaj je bil v preteklosti?

Zagotovo fotograf. Vse bolj postajam alpinistični upokojenec, kajti prihajajo leta, ko bo treba počasi izpreči. Rad sicer tudi pišem, potujem in predavam, a mi to ne pomeni toliko kot fotografija. Pri fotografiji res zelo zelo uživam, še posebno v gorski, če mi uspe ujeti kakšen poseben trenutek, npr. izbruh slapa Govic ali ko sonce posije skozi Matkovo ali Prisojnikovo okno ...

Kako se pripravite na dobro gorsko fotografijo? Kakšni občutki vas prevevajo ob uspeli fotografiji?

Običajno gre za sončne vzhode, zato se je treba res temeljito pripraviti. Najprej preverim vremensko napoved, nato pregledam fotografije dotične gore in jih preučim. Na spletu si pogledam program, ki kaže, kje bo sonce vzslo in ob kateri uri. Treba je preučiti pot,

da bom pravočasno na vrhu, če se le da uro ali vsaj pol ure pred sončnim vzhodom. Če se mi vse poklopi, so občutki božanski in jih je težko opisati.

V letih 2015–2016 ste opravili Grintovo pot, ki smo jo objavili tudi v Vestniku (PV 5/2017). Kaj vas je gnalo na to pot? Ali spremljate, če kdo hodi po njej?

Grintovo pot sem že dolgo, dolgo nosil v sebi. Mislim, da sem nekje omenil, da če imajo Julijske Alpe pot PP (Planica–Pokljuka), zakaj ne bi imele še Kamniško-Savinjske Alpe svoje poti. Kot alpinistu in ljubitelju brezpotij so mi bile določene steze (brezpotja) dobro poznane, zato mi je bilo na poti mnogo lažje. Kolikor mi čas dopušča, spremljam to mojo pot, na kateri so se preizkusili že nekateri ljubitelji brezpotij. Nekaj se jih je že izgubilo, kajti predel okoli Frenkovih plošč je kar zahteven, sicer pa slišim samo pohvale. Če bo kdaj izšel vodniček, o čemer smo se že pogovarjali, bi bilo treba določene predele fotografirati in vrisati potek poti, da bo manj orientacijskih težav.

Ali vam je znana podobna pot RMK – pot iz Robanovega v Matkov kot avtorja Mira Jurka - Medota, ki je objavljena tudi na spletu in o čemer smo pisali v novembrskem Vestniku?

Če sem odkrit, sem le slišal zanjo, drugače pa je s potjo KK Andreja Stritarja, ki jo poznam že dolgo. Opažil sem, da se Grintova pot in RMK na nekaj mestih prekrivata, kar se mi zdi zanimivo. Ljubitelji brezpotij imamo podoben čut za lepoto naravnih prehodov in skritih koticov, odmaknjenih od obljudenih poti. ○

*Slap Peričnik pozimi
Foto: Franci Horvat*